

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 210/2025 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen liikuntahallipalon vahinkojen korvaamisesta ja uudisrakentamisen valtiontuesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustajien Ville Vähämäen (PS), Anne Rintamäen (PS), Pia Sillanpään (PS), Juha Mäenpää (PS) ja Sara Seppänen (PS) näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 210/2025 vp:

Mihin välittömiin toimiin hallitus ja opetus- ja kulttuuriministeriö ryhtyvät varmistaa, että Vimpelin kunta saa riittävän taloudellisen tuen uuden liikuntahallin rakentamiseen sekä tilapäisten liikuntatilaratkaisujen järjestämiseen,

onko ministeri valmis myöntämään Vimpelin hankkeelle liikuntapaikkarakentamisen valtionavustuksen, ja milloin päätökset avustuksista voidaan tehdä,

aikooko valtiovarainministeriö esittää Vimpelin kunnalle harkinnanvaraista valtionosuu-den korotusta tulipalon aiheuttamien poikkeuksellisten kustannusten johdosta, ja miltä osin korotus voi kattaa rakennuskuluja ja

miten hallitus varmistaa, ettei liikuntahallin tuhoutuminen vaaranna lasten ja nuorten liikuntamahdollisuuksia Vimpelissä ja lähikunnissa ennen uudisrakennuksen valmistumista?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kysymykseen, mihin välittömiin toimiin hallitus ja opetus- ja kulttuuriministeriö ryhtyvät varmistaa, että Vimpelin kunta saa riittävän taloudellisen tuen uuden liikuntahallin rakentamiseen sekä tilapäisten liikuntatilaratkaisujen järjestämiseen, vastaan seuraavaa:

Opetus- ja kulttuuriministeriön vastuu liikunnan edistämisestä on esitetty liikuntalaissa (390/2015), jonka 4 §:n mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö vastaa liikuntapolitiikan yleisestä johdosta, yhteensovittamisesta ja kehittämisestä sekä liikunnan yleisten edellytysten luomisesta valtionhallinnossa.

Ministeriön käytettävissä olevat keinot on sidottu valtion tulo- ja menoarvioon. Opetus- ja kulttuuriministeriöllä ei ole määrärahojensa puitteissa mahdollista reagoida äkillisiin liikuntapaikkoihin kohdistuviin vaurioihin tai tuhoutumisiin.

Lain 5 §:ssä säädetään, että kunnan vastuuna on yleisten edellytysten luominen liikunnalle paikallistasolla. Kunnan tulee luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle: 1) järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen; 2) tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoimintaa; sekä 3) rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja. Edellä tarkoitettujen tehtävien toteuttamisen kunnassa tulee tapahtua eri toimialojen yhteistyönä sekä kehittämällä paikallista, kuntien välistä ja alueellista yhteistyötä sekä huolehtimalla tarvittaessa muista paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin sopivista toimintamuodoista.

Liikuntalaki osoittaa selkeästi, että ensisijainen vastuu kuntalaisten liikunnan edellytysten järjestämisestä, liikuntapaikkojen rakentamisesta ja liikuntapaikkojen ylläpidosta on kunnalla. Kunta voi varautua liikuntapaikkojen tuhoutumisiin esimerkiksi vakuutuksilla. Vimpelin kunnasta saadun tiedon mukaan palanut halli oli vakuutettu jälleenrakennusarvostaan. Vakuutuskorvaukset auttavat merkittävästi korvaavan liikuntahallin rakentamiskustannuksissa.

Kysymykseen, onko ministeri valmis myöntämään Vimpelin hankkeelle liikuntapaikkarakentamisen valtionavustuksen, ja milloin päätökset avustuksista voidaan tehdä, vastaan seuraavaa: Opetus- ja kulttuuriministeriö avustaa liikuntapaikkojen rakentamista liikuntapaikkarakentamisen avustuksilla. Liikuntapaikkarakentamisen avustuksia, joista on säädetty liikuntalain 13 §:ssä, voidaan myöntää ministeriön käytössä olevien määrärahojen puitteissa. Määrärahat päätetään vuosittain valtion tulo- ja menoarviossa.

Vuonna 2025 myönnettyjen avustusten hakuaika loppui 31.12.2024, ja avustuspäätökset on tehty. Tällä hetkellä ei ole lopullista tietoa, missä määrin vuonna 2026 voidaan avustuksia myöntää. Mikäli valtion budjettiesitykseen sisällytetään liikuntapaikkarakentamisen avustuksille määräraha, näiden avustusten hakuaika on vuoden 2025 loppuun mennessä. Avustuspäätökset valmisteltaisiin Lupa- ja valvontaviraston ja opetus- ja kulttuuriministeriön virkatyönä. Tavoiteaikataulu avustusten myöntämiselle olisi kevät 2026. Liikuntapaikkarakentamisen avustukset ovat harkinnanvaraisia avustuksia, joiden avustuspäätösten valmistelussa noudatetaan monipuolisia kriteereitä. Etukäteen ei voi ottaa kantaa, miten yksittäinen hakemus sijoittuisi avustuspäätösten kokonaisuudessa.

Edellä mainitun osalta valtiovarainministeriö toteaa, että valtiovarainministeriöllä ei ole kohdennettuja valtionavustuksia ao. tarkoitukseen.

Valtiovarainministeriö toteaa sille osoitettuun kysymykseen, aikooko valtiovarainministeriö esittää Vimpelin kunnalle harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta tulipalon aiheuttamien poikkeuksellisten kustannusten johdosta ja miltä osin korotus voi kattaa rakennuskuluja, vastauksena seuraavaa:

Kunnan valtionosuutta voidaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 27 §:n mukaan korottaa hakemuksesta harkinnanvaraisesti valtion talousarvion rajoissa, jos kunta ensisijaisesti poikkeuksellisten tai tilapäisten kunnallistaloudellisten vaikeuksien vuoksi on lisätyn taloudellisen tuen tarpeessa. Sen arvioinnissa otetaan huomioon myös paikalliset erityisolosuhteet. Valtionosuuden korotuksen myöntämisen ehtona on, että kunta on hyväksynyt suunnitelman taloutensa tasapainottamiseksi toteutettavista toimenpiteistä. Valtionapuviranomainen voi asettaa korotuksen myöntämiselle ja käytölle myös muita kunnan talouteen liittyviä ehtoja.

Kuluvana vuonna korotukseen on käytettävissä enintään 10 milj. euroa. Kuntien hakemukset tulee toimittaa 23.9.2025 mennessä valtiovarainministeriöön. Harkinnanvaraisesta valtionosuuksien korotuksesta päättää valtiovarainministeriön esityksestä valtioneuvosto.

Vimpelin kunta voi hakea korotusta kuten muutkin kunnat. Valtiovarainministeriö kuitenkin korostaa, että korotuksen tarveharkinta perustuu kunnan taloudellisen tilanteen kokonaisarvioon. Edellä mainittu korotuksen tarveharkinnan kokonaisarvio perustuu pääasiassa kaikista kunnista saataviin vertailukelpoisiin taloustietoihin, jotka raportoidaan Valtiokonttorin taloustietopalveluun. Käytännössä tämä tarkoittaa viimeisintä tilinpäätöstietoa eli tässä tapauksessa vuoden 2024 tilinpäätöstä.

Tämän lisäksi korotuksen tarveharkinnassa huomioidaan hakemuksessa esiintuodut erityisperustelut. Hakemuksessa tulee yksilöidä kaikki perusteet ja erityisolosuhteet, joita kunta pitää syynä kuluvan vuoden talouden poikkeuksellisiin ja tilapäisiin vaikeuksiin. Hakemuksessa tulee myös osoittaa, mikä euromääräinen nettovaikutus poikkeuksellisilla ja tilapäisillä tekijöillä on kunnan talouteen kaikki tuotot ja kustannukset mukaan lukien.

Kysymykseen, miten hallitus varmistaa, ettei liikuntahallin tuhoutuminen vaaranna lasten ja nuorten liikuntamahdollisuuksia Vimpelissä ja lähikunnissa ennen uudisrakennuksen valmistumista, vastaan seuraavasti:

Kuten aiemmin tässä vastauksessa toin esille, ensisijainen vastuu liikuntapalvelujen järjestämisestä on kunnilla. Vimpelin kunnasta saadun tiedon mukaan palanut halli oli vakuutettu jälleenrakennusarvostaan. Vakuutuskorvaukset auttavat merkittävästi korvaavan liikuntahallin rakentamiskustannuksissa. Sillä välin, kun liikuntahalli ei ole käytettävissä, kunta on pystynyt järjestämään keskeytysvakuutuskorvausten tukemana väliaikaisia tiloja käytöstä poistuneisiin liikehuoneistoihin. Vakuutuskorvaukset auttavat väliaikaistilojen kustannuksissa suuren osan uuden korvaavan hallin odotusajasta. Lisäksi kunnan tavoitteena on järjestää liikuntavuoroja yhteistyössä lähikuntien kanssa. On ollut ensiarvoisen tärkeää, että Vimpelin kunnan vakuutukset olivat palon sattuesssa kunnossa.

Helsingissä 27.8.2025

Liikunta-, urheilu- ja nuorisoministeri Mika Poutala

VN/19543/2025-OKM-4

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: